

Poština plačana
v gotovini

Naročnina za
celo leto 12 Din.
Posamezna števil.
1.50 Din, za ino-
zemstvo 2 Din.
Naroča se pri u-
pravi v Ljubljani,
poštni predal 290

ŽENSKI LIST

GLASILO ZVEZE DELAVSKIH ŽEN IN DEKLET

GLASILO STROKOVNE ORGANIZACIJE HIŠNIH POSLOV JUGOSLAVIJE

Izhaja začetkom
vsakega meseca

Štev. 10

V Ljubljani, 1. oktobra 1933

Leto X

Poročilo izrednega občnega zbora.

Kongres je za nami. Razven iz Črne so vse podružnice poslale delegatke, ki so se udeleževale dela resno, z vsem razumevanjem in neutrudno. Delavsko ženo tarejo danes najtežje skrbi, zato je v razredno zavednih vedno jasnejše spoznanje, kje je rešitev in vedno jačja volja doseči jo čim prej.

S. predsednica je pozdravila delegatke. Poročala je, da je v letošnjem letu naša Zveza napredovala. Ustanovili sta se podružnici v Zagorju in Mariboru. Tudi v Trbovljah je bil že napovedan ustanovni občni zbor, kateri se pa ni mogel vršiti, ker obstojajo tam še sedaj izjemne odredbe. Tako imamo sedaj sledeče podružnice: na Jesenicah z vplačevalnico na Javorniku, v Zagorju, v Mariboru, v Ptujju in v Črni. Centrala je organizirala hišne pomočnice in jim je nudila brezplačen tečaj za nemščino in petje. Vložena se že pravila za strokovno organizacijo hišnih pomočnic, ki bo tudi v letošnji zimi nadaljevala s tečaji in petjem. Število članic se je v letošnjem letu dvignilo za 327.

Centrala je priredila skupaj s podružnicami akcijo za regulacijo porodov. Vršili so se dobro obiskani shodi v Ljubljani, na Jesenicah, v Zagorju, v Celju, v Mariboru, v Črni in v Ptujju. V Ljubljani je sodelovala Zveza akademsko izobraženih žen in ljubljanska sekcija Pokreta.

Društvo gospodinj je povabilo našo Zvezo, da bi sodelovala pri shodu proti podražitvi sladkorja. Vendar se nismo odzvale k sodelovanju. Kljub temu so se nekatere sodelujoče udeležile shoda; s. predsednica je razložila v daljšem govoru zahteve delavske žene glede draginje in pridobila s svojimi izvajanjmi večino navzočih žen.

Zveza akademsko naobraženih žen je protestirala proti ukinitvi prvega razreda na ženskih učiteljskih. Temu protestu smo se pridružile, ker zahtevamo za vsakega človeka pravico do izobrazbe.

Dalje ugotavlja, da tudi sodruzi vedno bolj upoštevajo našo organizacijo in nam gredo na roko.

Nato prečita s. tajnica zapisnik lanskega kongresa.

K temu poroča s. predsednica o izvršitvi sklepov lanskega kongresa. Kakor že omenjeno, so se letos ustanovile tri podružnice in bodo v kratkem potrjena pravila za društvo hišnih poslov. Glede povišanja šolnine nismo nič ukrenile, ker je to naloga društva Šola in dom, ki je gotovo storilo vse, da se odpravi, oziroma omili to breme. Pri tej zadevi se vna me daljša diskusija. Delegatke iz Jesenic poročajo, da je njihova podružnica zahtevala od šolskega vodstva na Jesenicah, da sklicuje roditeljske sestanke, na katerih razpravljajo sodelujoče o vseh perečih šolskih zadevah. Pri njih se je ta način dobro obnesel; dvignilo se je zanimanje za vzgojo in izobrazbo otrok, vpostavljen je stik med starši in šolo, pa tudi oblasti so sproti opozorjene na naše zahteve. Zato priporočajo ta način dela tudi drugim podružnicam. Vendar v večjih krajih, v mestih z več šolami, ne zadoščajo samo roditeljski sestanki, ker mora biti delo za izboljšanje šolstva in šolskih razmer koncentrirano, zato se ponovno sklene sodelovati z društvom Šola in dom.

Tajniško poročilo je odpadlo in s. tajnica se oprostila, da je bila zadnje čase zelo zaposlena s pripravami za volitev v Delavsko zbornico.

Tudi blagajniško poročilo je odpadlo.

Preide se k resolucijam, ki so bile sprejete pri širši seji. V bistvu so take, kot so bile sprejete že pri lanskem kongresu, le da so postavljene konkretnije in opremljene z navodilom za njihovo takojšnje praktično izvrševanje. Glavne naše potrebe so namreč vedno iste, samo ostreje in neizprosneje se nam kažejo z razvojem.

Vse predlagane resolucije, ki jih prinašamo spodaj, so bile sprejete.

Razpravlja se še o predlogu, o katerem širša seja ni mogla, ker je dospel šele na kongres. Zveza akademsko izobraženih žen predlaga, da bi se izdajal skupni list za vse delovne žene, ne samo za delavke, ker se je posebno letos pokazalo, kako potreben je skupen boj proti reakciji in vzgoja najširših ženskih plasti. Pri diskusiji so menile nekatere delegatke, da bi naša Zveza mogla pristati samo na tak skupen list, ki bi bil urejevan na podlagi marksistične ideologije; ena delegatka pa je izrazila željo, da bi se akademsko izobražene žene in sploh vse, ki jim je na srcu progres in pravilna vzgoja žene, včlanile pri nas in skupno z nami delovale. Pri nadaljni debati se je priznalo, da je takemu sodelovanju precejšnja ovira ime naše Zveze, ki se omejuje le na delavske žene in dekleta, torej le na eno panogo proletarijata in ne vsebuje vsega razreda delovnih žen. V običajnem smislu znači namreč ime »delavska žena in dekle« ženo in hčer ročnega delavca. Tako bi bile izključene iz naših vrst vse žene v poklicih, ki ne izhajajo iz kategorije ročnih delavcev. Seveda se v dosednji praksi pri sprejemanju članic tega razlikovanja nismo držale in imamo članice tudi iz vrst intelektualnih krogov. Vendar je treba zgornjo oviro tem bolj upoštevati, ker je razlikovanje »žene in dekleta« tudi reakcionarno. Našo organizacijo ne briga, ali je članica žena ali dekle. Za nas je vsaka, ki vrši družbi koristno delo, delovna žena, kajti kot marksistke priznavamo, da je spolno razmerje — če ne škoduje skupnosti — privatna zadeva vsakega človeka. Žal pa so danes take razmere, da ne kaže izpreminjati ime naše Zveze, kakor tudi iz istih razlogov nismo izpremenile pravila, kot je zahteval to lanski kongres. Podružnicam se pa priporoča, da o tem razpravljajo.

Zaenkrat je treba pospešiti štirinajstdnevno izhajanje »Ženskega lista«, ker to nujno zahteva razvoj organizacije in poglobljeno delo. Naroča se centralnemu odboru, da prouči

tozadevne razmere in pripravi vse potrebno, da se to čim prej realizira.

S. predsednica priporoča, da agitiramo pri volitvah v Delavsko zbornico prav pridno za marksistično listo. Temu se pridružijo nekatere sodelavke z zahtevo, da se postavijo kandidati v obratih iz srede delavcev.

Določi se tudi financiranje delegatov in raznih akcij, in sicer: članice širše seje plača centrala, delegatke za kongres pa podružnice same, ravnotako plačajo referentke, ki jih potrebujejo podružnice, same podružnice, skupne akcije pa financira centrala skupno s podružnicami.

S. iz Zagorja in Trbovelj slikata strašno bedo v rudarskih revirjih in priporočata nabiralno akcijo. S. predsednica jima pove sklep centralnega odbora, da se bo nabavilo zanje pri konsumnem društvu za Slovenijo blago, ki ga ima tam Zveza. Vendar naj si ne obetajo izdatne pomoči od proletarijata, ki živi ves v pomanjkanju in bodo prav kmalu razmere, ki vladajo med rudarji, splošne povsod. Proletariat naj išče svojih pravic tam, kjer jih mora doseči.

S tem je bil letošnji kongres zaključen. Centrala in podružnice pa bodo morale takoj na delo, ki jim ga zastavljajo sprejeti predlogi.

1. predlog: Ker silijo današnje razmere delovne žene v prve vrste proletarskega boja, sklene izredni občni zbor Zveze delavskih žen in deklet, da posveti v bodočem letu vse sile agitaciji v svrhu pristopa delovnih žen v pripadajoče marksistične organizacije, da bo tako borba proletarskih žen organizirana, smotrena in sistematična. Obenem je treba pritegniti sodelavke v strokovnih organizacijah tudi k našem delu, ker se mora naše kulturno in njihovo strokovno prizadevanje izpopolnjevati.

2. predlog: Za sodelovanje s sorodnimi organizacijami marksističnega pokreta. Zveza delavskih žen in deklet je člen v marksističnem pokretu, zato je potrebno, da disciplinirano in solidarno deluje s sorodnimi organizacijami, ki se priznavajo marksističnim načelom. Zato sklene občni zbor:

a) Centralni odbor kakor tudi krajevni odbori Zveze delavskih žen in deklet se morajo za vse akcije, ki bi jih nameravale izvesti v svojem delokrogu in ki bi posegale v delokrog strokovnih organizacij, sporazumeti se z istimi.

b) Obvestiti in sporazumeti se morajo z delavsko telovadno in kulturno zvezo »Svoboda« v zadevah svojega kulturnega delovanja. Istotako je postopati ob eventualnih zabavnih prireditvah.

Zahtevamo pa tudi od vseh organizacij marksističnega pokreta, da v svrhu tesnejšega in smotrnejšega sodelovanja obratno tudi one obveščajo Zvezo delavskih žen in deklet, oziroma njene podružnice o svojih sklepih in namerah, ki se tičejo splošnega delavskega pokreta, ter pozivamo vodilne sodelavke organizacij, da pritegnejo k sodelovanju v okviru svojih organizacij čim več žen, da se tako tudi žene usposobijo v vseh panogah delavskega pokreta.

Poziva se tudi vse merodajne sodelavke, da znova premotrijo ustanovitev medpokretnih odborov, ki bodo skupno odločali o vseh aktualnih in krajevnih zadevah.

3. predlog: Ker je vprašanje našega naraščajočega vprašanja delavskega pokreta, naj Zveza delavskih žen in deklet ukrene vse potrebno za ustanovitev organizacije »Detoljuba«. Zato sklene izredni občni zbor:

V vsaki podružnici naj se priredi predavanja, za katera se naprosi zastopnike društva »Detoljuba« ter se na teh predavanjih izvoli pripravljalni odbor za ustanovitev »Detoljuba«.

4. predlog: Za izobraževalno akcijo. Ker je marksistična izobrazba pogoj vsakega uspešnega prizadevanja proletarijata za izboljšanje življenjskih pogojev ter materialno in duhovno osvoboditev, se sklene, da prirejajo sistematično podružnični odbori predavanja ter ustanove diskusijske krožke potom katerih naj se širi splošna marksistična izobrazba članstva. Način in organizacija dela se prepušča podružničnim odborom, da ukrenejo, da delujejo lokalnim razmeram primerno, razume se pa, da je centrala Zveze delavskih žen in deklet v vsakem slučaju na razpolago, bodisi z nasvetom, bodisi s predavanji samimi. Vendar naj se pa ne deluje proti sklepu pod točko 3.

5. predlog: Apelira naj se na Strokovno komisijo, da podvzame vse potrebne korake, da se upostavi organizacija vajencev in vajenk.

Ženske uslužbenke vseh vrst — tudi me imamo volilno pravico!

Najtežje breme boja za obstanek, ki dandanes tare delavstvo in nameščenstvo vseh vrst, nosimo še vedno me ženske.

Pod današnjimi razmerami trpe najbolj uslužbenke od najpriprostejše služkinje do industrijske in trgovske delavke in uradnice z višjo šolsko izobrazbo.

Toda tudi nas mora ščititi Delavska zbornica.

Zato so volitve v Delavsko zbornico tudi naša zadeva.

Le od zmage rdečih list delavcev in privatnih nameščencev je odvisno, da se nas ne bo prekomerno izkoriščalo, da ne bodo n. pr. še nadalje morale uradnice z večletno šolsko izobrazbo delati po tri in več mesecev popolnoma zastoj, zato da bodo lahko potem zaslužile borih 300 Din mesečno.

Ivan Vuk:

Ničvredni starši.

Med letošnjimi knjigami »Cankarjeve družbe« bode tudi knjiga Iv. Vuka: »Zgodbe ponižanih.«

Prinašamo danes eno iz teh zgodb v našem listu in priporočamo vsem našim čitateljicam, da postanejo članice »Cankarjeve družbe«.

Za 20 Din dobe vse štiri knjige.

Ured.

Zvečerilo se je že zelo, zakaj bilo je pol devetih zvečer. Oblekel sem suknjo, jo zapel in stopil iz razkošno razsvetljene kavarnar na slabo razsvetljeno ulico.

»Oh«, sem vzkliknil nehote, tako na pol prestrašen, kakor če se zgodi nekaj nepričakovane in se opotekel: »Kaj stojiš tu?«

Tudi v tem vprašanju ni bilo vprašanja, ki bi hotelo nekaj izvedeti, nego nekak ukor, nejevolja in nekako opravičilo samemu sebi in otroku, v katerega sem se zaletel.

Bil je fantek kakšnih osem, devetih let, kakor sem presodil na prvi pogled. Bos je bil v kratkih dokolenkah, v tankem suk-

njiču, na komolcih preluknjanem in gologlavl. Njegove oči so me gledale, kakor da me kličejo na pomoč!

»Prosim za majhen dar«, je tiho spregovoril in drobna, slabotna otroška ročica se je na pol stegnila in otroška dlan se je nekako obotavljaje odprla.

»Hm«, sem zamolklo zakašljal, kakor v zadregi. Bliskovito se je v meni porajalo dvoje volj. V srcu mi je govorilo: Daj! — V možganih mi je reklo: Kaj boš beračijo podpiral? — Glasno pa sem rekel: »Odkod pa si?«

»Z Vodovodne ceste. Iz gramozne jame.« Istotako tihi je bil njegov glas kakor moje vprašanje in v očeh je bila prošnja.

Stopil sem korak naprej, da grem. Zakaj, tisto v možganih, ki je reklo: »Kaj boš beračijo podpiral«, je bilo glasnejše od onega v srcu, ki je šepetalo: »Daj!« ... Ta gramozna jama je znana. Starši zlorab-Tako vsaj je bilo pisano v dnevaiku, kjer Tisto, kar otroci naberačijo, pa zapijejo. Tako vsaj je bilo pisano v dnevniku, kjer je nek dopisnik svaril ljudi pred takim zločinom ničvrednih staršev. In zaslužijo, je bilo pisano, več, kakor delavec-dnevničar, ki težko dela ves dan. Da, takšne ničvrednosti ne bom podpiral ...

Ali ... Noga se mi je v trenutku ustavila. Ustavilo jo je tisto, ki je govorilo v srcu: »Daj!«

»Kje pa je mama«, sem vprašal. »Doma«, je rekel fantek. »Bolna leži. V bolnico je nečijo. Očka pa mora ves dan pospravljati in nabirati regrat.«

»Aha, kje pa je v službi?« Fantek je zmajal z glavo in rekel: »Že sedem mesecev je brez službe.«

Popravil sem si klobuk na glavi, zakaj zdelo se mi je, da me je pod njim nekaj zabolelo.

»Ali imaš še kaj bratcev?«

»Štiri ... In tri sestrice.«

Spreletelo mi je po možganih. Sedem otrok? ... In od ljudi, ki nimajo eksistence? Kaj mislijo vendar? — In pred očmi se mi je uporno postavilo vprašanje: Zakaj se vendar to dovoli? Zakaj se takim ljudem ne da pravica, da kontrolirajo svojo plodovitost? Kje je tu pravi pojem sočutja? Ali v stresanju glav zoper omejitve porodov, češ, naj otrok trpi, saj je to v slavo božjo, ali v zdravniški pomoči ohraniti matere zdrave in tako preprečiti bolestne prošnje po kruhu?

Vse to se je v meni dogajalo bliskovito, da se nisem mogel niti točno zavedati. Pred mano je stal fantek, drgetaje, za-

Tudi za služkinje in hišne posle bodo zastopniki rdečih list skrbeli, da se tudi njim delovni čas skrajša, določi delu primerne plače, izdatno pomoč za slučaj brezposelnosti, po boleznih itd.

Ženske uslužbenke moremo pričakovati polno priznanje svojega dela le v okviru pridobitev, katere bodo izvajali delavski in nameščenski zastopniki rdečih list, katere so vložile svobodne strokovne organizacije delavcev in nameščencev, združene v Strokovni komisiji za Slovenijo.

Delegati, predlagani na belih in modrih listah nas ne morejo zastopa-

ti, ker so obenem v zvezi z našimi delodajalci, a dvema gospodoma ne more nihče istočasno služiti.

Zato pojdite volit v nedeljo, dne 22. oktobra!

Volitev je svobodna in tajna; nihče ne bo zvedel, koga ste volile!

Rdeči listek vložite celega v kuverto, belega in modrega pa pretrgajte na priložite!

Tako bo zmagala rdeča lista in z njo tudi vsi izkoriščani!

Sekcija privatnih nameščenk. — Zveza delavskih žen in deklet za Slovenijo. — Organizacija hišnih poslov Jugoslavije, podružnica Ljubljana.

Naš list.

Letošnji kongres je soglasno povdarjal potrebo po štirinajst dnevnem izdajanju »Ženskega lista«. Vendar se vsled obilega pradija, ki ga je moral kongres predelati, ni moglo o listu temeljiteje razpravljati. Razvoj naše organizacije nam narekuje pomnoženo in večkratno izhajanje, poglabitev dela pa zahteva tudi njegovo notranjo preuredbo. List ne more biti kažipot k novemu življenju, če ni obenem verno zrcalo sedanjih razmer. Treba je poznati vse zlo in njegove vzroke, da moremo pravilno usmeriti našo borbo za izboljšanje. Zato smo večkrat povdarjale, da bi morala biti vsaka številka našega lista vsestranski odsev proletarkinega življenja. To pa bo le tedaj, če bo prejemale uredništvo od sodružic čim več dopisov, ki jih bo po možnosti objavljalo, ali pa bo črpalo iz njih pobudo in snov za članke splošne važnosti.

Torej, sodružice, ponovno vas vabimo k sodelovanju. Pišite o svojih potrebah, o potrebah otrok in moža, o razmerah v družini, o življenju otrok, o gmotnem položaju, o delovnem razmerju, sploh o vseh dogodkih, ki spremljajo boj za obstanek. Sodružice, ki si same služijo kruh, naj poročajo o svojem zaslužku, kako se preživljajo, o delovnem času, o trpljenju pri delu in morebitnem

Zlato naše hrane Jajnine

**Makaroni, spageti, testenine
za juho.**

kaj toplo še ni bilo, komaj začetek pomladi. In da se sam sebi nekoliko opravičim, sem vprašal:

»Ali ne lažeš?«

Fantek me je pogledal, kakor da sem ga zadel s kamnom. V njegovih očeh je blesnilo nekaj kakor protest. In rekel je skoro trdo:

»Gospod, saj lahko pogledate!«

V glasu je bilo nekako kakor zahteva, ki je sugestivno delovala, da sem rekel:

»No, dobro, povedi me!«

Šla sva. Ulica je vrvela sprehajalcev. V velikih oknah se je v električni svetlobi lesketalo različno bogastvo in jestvine. Cele šunke, slanina, klobase, ki so naravnost vabile zobe, da vgriznejo, so visele v oknih. Torte, raznovrstne slaščice, pomaranže in kruh, lepo rmen in okusno pečen... Čutil sem, kako klecajo otroku kolena. Otroške oči so begale po teh dobrotah z obupno poželjivostjo in v želodcu ga je bolelo. Zakaj, nehoti ga je stiskal. Vendar v očeh njegovih ni bilo tiste zahteve, da hoče to in ono in zakaj ne sme in ne more. Nego bilo je zagonetno vprašanje, zakaj imajo ti tukaj vse to v izobilju, on pa in bratci in sestrice, mamica in očka pa ničesar, kakor samo regrat in še to samo sedaj, ko je začel rasti.

Stopil sem v trgovino, ki je bila še odprta.

»Ali bi rad pomaranžo«, sem vprašal. Ali čutil sem takoj, da to vprašanje ni pravo. Zakaj, fantek me je pogledal in rekel tiho, blipajoče:

»Kruha prosim, kruha!«

V tisti prošnji sem čutil, da mu slane stiskajo grlo, toliko skritega pomanjkanja in gladi je bilo v prošnji. Vzel sem dva hleba.

Ko sva zopet korakala po cesti, sem mu dal kruh.

»Na, jej...«

Nato pa sem vprašal kar tako:

»Kaj si pa danes jedel?«

»Regrat s krompirjem. Očka ga je nabral na travniku, soseda nam pa je dala tri krompirje.«

»No, le jej fantek, jej«, sem rekel in pred oči se mi je vsiljeval regrat, dober, če je dobro zabeljen, a neužitna trava, če ni olja.

Otrok je vzel hleb z obema rokama, kakor najsvetejšo svetinjo. V očeh se je zasvetilo nekaj, kakor sreča in radost. Stisnil je hleb na prsi, kakor človek, ki objema najdragocenejšo stvar in nasmeh radosti se je zazibal na obledelih otroških ustnicah.

obolenju radi njega, o zapostavljanju in krivicah i. dr. Nešteto je zadev, ki bi morale na dan, da vzbude nezavedne, da spoznamo skupne potrebe in da jih vključimo v naš dnevni boj.

Mnoga sodružica ima marsikaj na srcu, o čemer bi rada poročala. Toda boji se prijati za pero, ker ga ni navajena, ker ne zna pravilno sestavljati dopisov, ker ni dovolj izobražena za pisanje. Vendar to ni važno, sodružice, to ne sme biti ovira. Pišite, kakor znate, po domače, a od srca in pogosto. Dolžnost uredniškega odbora je, da dopise pregleda, popravi in priredi za objavo. Pišite tudi o zadevah, ki vas teže, pa ne želite, da bi javnost vedela, kdo jih je izdal. Uredništvo vsakega lista je zavezano molčati in uredniška tajnost se spoštuje povsod. Zato se ne bojte podpisati, kadar poročate resnico.

Ker je dopisovanje v list izredno važno, je potrebno, da se poleg prostovoljnega dopisovanja posameznih sodružic izvede organizacija dopisovanja po vseh podružnicah. Naloga podružnic je, da pri prvem sestanku razložijo to navodilo in izberejo več dopisovalk, med katerimi morajo biti zastopane vse žene: matere in gospodinje, one v obratih in pridobitnem delu, poročene in samke. Seveda naj se vrši izbira dopisovalk po krajevnih možnostih, tako kot dopuščajo lokalne razmere, iz katerih naj izhajajo tudi navodila. Prosimo pa, da javite imena dopisovalk uredniškemu odboru »Ženskega lista«.

Na delo torej, sodružice, da dvignemo našo razredno borbenost!

»Jej, jej«, sem ponovil in ga pobožal po laseh, vse skuštranih in mehkih.

Fantek je vgriznil v hleb. Z vseini ustmi je zagriznil in še in še, a oči so mu bleščale kakor volku. Nikdar še nisem videl jesti s takšnim poželenjem.

»Bog nebeški«, sem pomislil. »Kaj je glad res tako strašen? Kaj je res glad obup nad obupi in je tam, kjer zavladava resničen peklo?« ...

Stopila sva na dvorišče stare razpadajoče hiše. Ko so se vrata v sobo odprla, sem nehoti obstal na pragu. Naprej namreč nisem mogel. Na tleh majhne sobe, ki je bila obenem tudi kuhinja, so stali od vrat pa do nasprotne stene štirje predali, vzeti iz takozvanega kredenčnega postavka, kakor so v navadi na kmetih, na katerih imajo po navadi kipe Marije, fotoprafije in druge podobne reči. In v teh predalih so ležali otroci. V dveh predalih sta ležala starejša, vsak v svojem, a v dveh drugih predalih pa v vsakem predalu po dva manjša, dve do triletna otroka.

Ko sva s fantkom vstopila, so se vzpele otroške glavičice iz teh predalčkov. Še niso spali, dasi je bilo že čez deveto uro. Boječi, proseči glasovi otrok so govorili:

»Tonček, si prinesel kruha, Tonček?«

Pierre Level:

Dvajset milijonov brezposelnih, toda . . .

Zito zažigajo

I. Slika: V klubu.

— Ste morda brali, dragi gospod, v današnjih časopisih sledeče poročilo:

»V Manitobi so zažgali osem milijonov vreč pšenice, ki je ležala v skladiščih že leto dni. To naj bi preprečilo naraščajoče padanje cen?«

To je moral biti lep požar! Osem milijonov vreč! Približno isti prizor kot je bil takrat, ko je Neron zažgal Rim... Veličastno, moj dragi; to je dokaz, da smo lahko Amerikanci, praktični in pesniški obenem... osem milijonov vreč... bogovska slika...

— Mogoče, ali jaz mislim, da bi lahko napravili sijajno borzno spekulacijo, če bi to pravočasno zvedeli... Saj so nekatere cene, kar poskočile...

— To je gotovo, da ni bilo to vsem v škodo...

II. Slika: Na borzi.

— Kaj menite, osem milijonov vreč, to ni malenkost, to je korajžja!

— To se pravi, moj dragi, sanirati trgovino. To je potrebno čiščenje... In takoj so se pokazale ugodne posledice — cene se dvigajo.

— Škoda, da ne moremo zažgati vsega blaga, ki ostaja v skladiščih!

III. Slika: Na poljih.

— Si bral v časopisih poročilo o osmih milijonih vreč žita?

— Bral sem.

— Kaj praviš k temu?

— Preden kaj rečem, bi rad vedel, če je to res. Mislim, da je to zopet kaka ameriška časopisna raca...

— To je verjetno, saj tako poročajo vsi časopisi.

— Če je to res, je še bolje. Saj je že skrajni čas, da se kaj ukrene... saj ni nobenega izhoda... Zdi se mi, da pridelujejo v Ameriki žita, kolikor hočejo s svojimi izrednimi stroji... Mi pa imamo samo dvojne rok. Celo leto smo delali zastoni. Najbolje bi bilo, da požgejo v Ameriki še stroje...

Toliko bolečine in upanja je bilo v teh glasovih, da nisem vedel, kam bi pogledal.

Fantek pa je dvignil kruh malone razposajeno visoko nad glavo in zakričal:

»Kruha, glejte kruha!«

Kakor da se je dotaknil otrok električni tok, so planili iz svojih postelj-predalov in se gnetli okrog bratca. Stegovali so roke po kruhu, se vzpenjali na prste. In v tistih stegnjenih prstih rok, v tistih očeh, uprtih nepremično v kruh, na tistih napol odprtih ustah je bilo toliko prestanega glada, da so se pojavile v kotu ustnic sline kakor pene.

»Očka naj razdeli, je rekel fantek. »Tudi za mamico, da bo zdrava. Jaz sem že jedel.«

Dal je kruh očetu, ki je stal pri polomljeni mizi stal in me gledal v nedozumenju, kakor bi vprašal: Kruh in tuji človek na pragu? Kaj pomeni to?

Jaz pa tudi v zadregi nisem vedel, kaj bi rekel.

»Za boga«, sem nekako zajecjal. »Tako stanujete?«

Zmignil je z rameni in delež kruh množici otroških rok, ki so se vzpenjale k njemu, je rekel:

IV. Slika: V deželi črncev, na dvorišču.

— Toda gospa Charles je to brala v časopisih, vam pravim.

— In čeprav je to res, da je to brala. Vi mislite, da je dobro, če to pravite naprej? Ni dovolj drugih reči, ki begajo ubogi svet! Osem milijonov vreč... s tem bi lahko naša dežela živela mesece in leta, čeprav bi dajali otrokom tudi belega kruha za malico... Osem milijonov vreč... pri tej strašni bedi po vsem svetu... To vendar ni mogoče in bi morali prepovedati časopisom prinašati taka poročila...

— Gospa Charles...

— Gospa gori ali doli, jaz pravim, da ona nima prav, da to pravi drugim; seveda ona nima otrok, ki stradajo. To ni prav, da tako demoralizira uboge ljudi, ker je kruh božji dar in se ga ne sme zametati...

V. Slika: Brezposelni.

— Osem milijonov vreč... osem milijonov vreč žita so zažgali, je to mogoče? To je lopovstvo!

— Oni pač hočejo, da mi poginemo... Osem milijonov...

— To je preveč, to je strašno...!

VI. Slika: Na krovu križarke!

— Dragi tovariš, to presega že vse meje, ti ne zaslužiš usmiljenja. Tem bolje! Osem milijonov vreč...

— Imaš prav! Božje previdnosti ni več, treba je spremeniti nekaj več kot barvo zastave in poštnih znamk, treba je torpedirati celo barko in lopove, ki so na njej...

— Brez usmiljenja, brez kesanja: torpedo pod barko!

— Bum!

VII. Slika: Pri pogrebu.

— 100 lir za ubogo lesono krsto, to je tatvina...

— Gotovo in še tako majhna je ta krsta, pa vendar sto lir...

— Najbolj strašno je pa to, da je hotel mizar denar takoj, t. j. naprej in denarja ni bilo. Pa so sostanovalec zbrali vsak po par dinarjev in vsota se je našla, seveda

»Tri mesece že dolgujem najemnino po 200 Din mesečno. Sedem mesecev že nimam nobenega dela. Žena je hodila streč in pomivat gospodi, sedaj je pa tudi bolna.«

Pokazal je z roko v kot, kjer je stalo nekaj postelji podobnega. Izmučen ženski obraz je gledal izpod odeje. Njene oči so z ljubeznijo in nekako materinsko radostjo spremljale sedmečke, ki so tlačili z obema rokama kruh v usta in jedli, jedli...

Kako sem prestopil prag, kako sem prešel dvorišče in na cesto, ne vem. V deži mi je bilo, kakor da jo nekdo biča z jermenom.

»Človekoljublje«, mi je švigalo po možganih. »Lažnjiva, hinavska fraza... Bog Mamon je tisočkrat tisoč mogočnejši od Kristusa...«

Vzdramil me je nočni šum razsvetljenih ulic in bogatih izložb. ... Orzl sem se na desko tam na steni. Večernik, list sitih ljudi je bil prilepljen na njo. Medoticami je tudi bilo zapisano o ničvrednih starših, ki izkoriščajo svoje otroke in jih pošiljajo beračit. Oblast naj stopi takim staršem na prste...

Nehote so se mi roke skrčile v pesti.

»Kje si, maščevalec!«

to se bo poznalo teden dni pri vsaki mizi... vse je drago, zelo drago...

— Najbrže je reva zelo lahka, nosači imajo lahko breme?

— Kaj bo težka, saj je umrla takorekoč od lakote...

— Sama kost in koža je bila, pomanjkanje in skrbi.

— Vitka linija...

— Bridka, bridka za nas reveže...

VIII. Slika: V Afriki.

Sonce je požgalo travo in popilo vlago. Med porumenelim trsem mala mlaka, prav za prav redko blato, kjer ni več kaplje vode, vse je suho in požgano naokoli. Beduini so zapustili ta kraj in šli proti severu. Selo je prazno, le tuintam razširja smrad ostala mrhovina.

Vendar ni vse mrtvo: kupček cunj se giblje sredi vasi: počasi prihaja po vasi stara ženica in gre proti bivši mlaki. Vzame v roko pest blata, ga nese k ustom in ga sesa. Zeja jo muči.

Nato grebe s prsti po kameljem in oslovskem blatu in z veseljem deva v usta napol prebavljena zrna ječmena, ki ga niso ptice še našle v govnu, s tem si teši glad in vara želodec.

V Ameriki so zažgali osem milijonov vreč žita, ki je ležalo že leto dni v skladiščih... (Književnost)

Suženjstvo otrok v beograjski tovarni.

»Politika« poroča, da je odkrila Delavska zbornica nesramno zlorabljanje velikega števila dečkov od 10 do 13 let v tovarni konserv v Kijevu pri Beogradu. Ta tovarna je zunaj lepo obeljena, okna so okrašena s cveticami in tudi okrog vhoda so lepe gredice, v notranjosti pa je prvi pekel za preko 100 otrok. Iz okolice Niša in Pirota so privedli v to tovarno letos pomladi okrog 100 dečkov v starosti od 10 do 13 let, ki so sedaj tam zaposleni kot delavci, so pa v resnici pravi sužnji in jetniki. Spijo v hlevih in jih je v majhnem prostoru, ki bi zadržal, če bi bil sploh namenjen kot človeško bivališče, komaj za nekaj oseb, stlačenih okrog 30. Spijo na prepereli slami in raztrganih vrečah. Hrana je podobna pomijam in odpadkom. Izvršena kontrola je ugotovila strašno izkoriščanje otrok, ki pa so tako preplašeni, da si o tem vsem niti ne upajo govoriti. Uradu za zavarovanje delavcev je prijavila tovarna samo 29 oseb izmed svojih uslužbencev.

Rudarji štrajkajo.

Po časopisnih vesteh z dne 13. septembra stavka rudarjev v štajerskih premožovnikih traja dalje. Stavke se udeležuje več ko 4000 ljudi. V zahodni Štajerski stavkajo rudarji že pet dni. V mnogih krajih so rudarji oboleli na črevesju, 700 rudarjev se nahaja v nekem rudniku že od večeraj opoldne brez kruha, vode in hra-

Dne 21. oktobra bodo naše žene raztrgale bele in modre glasovnice in volile rdečo listo!

ne. Ker ne delujejo ventilatorji, je cirkulacija zraka onemogočena in se je bati, da se ne bi med rudarji pojavile običajne rudarske bolezni. Vodstvo stavke je poslalo kancelarju dr. Dollfussu spomenico, s katero pojasnjuje zahteve rudarjev.

Včeraj je prišlo do manjših incidentov. Žene so vdrle v prostore uprave in pustile na mizah uradnikov otroke ter klicale: »Tukaj jih imate, hranite jih!«

Tako se godi po svetu, kjer gre brezobzirni kapitalizem preko človeških življenj za svojim dobičkom. Marx pravi v »Kapitalu«: »Kapitalu se gnusi, če ni profita ali če je zelo malo profita, kakor narava mrzi praznino. Pri primernem profitu postane kapital drzen. Če je 10 odstotkov gotovih, se da uporabljati povsod, pri 20 odstotkov postane živahen, pri 50 odstotkih pozitivno drzen; za 100 odstotkov zatepta vse človeške zakone pod svojo nogo; pri 300 odstotkih ni več nobenega zločina, ki bi ne tvegala, tudi če mu groze vešala. Če hrup in prepir prineseta profit, bo pospeševal oboje.«

K volitvam v Delavsko zbornico.

Je že tako, da se mora vse na svetu boriti za svoj obstoj in preopeh.

Ako vsak črviček in vsaka tudi najmanjša žuželka brani svojo pravico do življenja, kako naj bi jo človek ne branil.

Človek, kateremu je dan razum in svobodna volja, si je ustvaril zakone, ki naj urejajo v njegovo sožitje. Vendar nam pa vsi zakoni ne morejo nič koristiti, ako jih ne poznamo in jih sebi v prid ne izkoriščamo.

22. oktobra bomo delavci in delavke ter uradniki in uradnice v Dravski banovini imeli priliko dokazati, da hočemo ščititi svoje pravice in bomo volili delegate v Delavsko zbornico, ki kandidirajo na rdečih listah.

Kandidatne liste zaradi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti v našem listu.

Priobčila sta jih pa lista »Delavec« in »Delavska Politika«, katera priporočamo, da jih tudi čitate.

Pozivamo vse čitateljce »Ženskega lista« in članice Zveze delavskih žen in deklet ter članic organizacij hišnih poslov, da neumorno delujete med svojimi sorodniki in znanci, ki imajo volilno pravico za volitve v

Knjige „Cankarjeve družbe“

V oktobru mesecu izidejo za leto 1933-34 4 krasne in nadvse zanimive knjige te družbe, in sicer:

1. KOLEDAR »CANKARJEVE DRUŽBE« za leto 1934, ki bo zelo lepo ilustriran in poln zanimivih razprav, povesti in spisov.
 2. Ivan Molek: »VELIKO MRAVLJIŠČE«, Roman, poln dogodivščin slovenskega izseljenca, nekako nadaljevanje romana istega pisatelja, ki ga je izdala »Cankarjeva družba« lani.
 3. Ivan Vuk: »ZGODBE PONIŽANIH«. Povesti in črtice iz delavskega življenja, kjer bo vsak našel kos samega sebe.
 4. Sigma: »NAŠ SVETOVNI NAZOR«. Teorija in razvoj dialektičnega materializma. Dragocena knjiga za vsakega mislečega, po izobrazbi in osvoboditvi strmečega delavca in delavke.
- Pripomba: Mesto Zoščenkovi satir in humoresk, ki so bile prvotno namenjene kot tretja knjiga letošnje izdaje knjig »Cankarjeve družbe«, bo izšla knjiga Ivana Vuka »Zgodbe ponižanih«. Knjiga je zelo lepa, da jo bo vsak član z veseljem in z zadoščenjem čital.

Zato, kdor še ni član, naj pošlje takoj članarino 20 Din. Položnica se dobi pri vsaki pošti. Na njo naj zapiše št. 13703 »Cankarjeva družba«, Ljubljana in odpošlje tako 20 Din. Ali pa v znamkah na naslov »Cankarjeva družba«, Ljubljana, Poštni predal 290, ter svoj točen naslov. — In v oktobru dobite 4 lepe knjige, od katerih bo že vsaka posamezna vredna 20 Din.

Delavsko zbornico, da tudi oni volijo rdeči listi, ki sta predlagani od svobodnih strokovnih organizacij.

22. oktobra naj bo dan zmage svobodne volje razredno zavednega delavstva in nameščenstva!

Od naše discipline in solidarnosti, ki jih bomo dokazali ta dan, je odvisno, kako se nam bo v bodočnosti godilo.

Zato volite rdeče!

Delavska zbornica

je parlament delavcev in delavk, nameščencev in nameščenk, ščiti in predlaga socialno politično in delavsko zakonodajo,

se bori proti reakciji in proti poslabševanju službenih razmer, se bori za skrajšanje delovnega časa in boljše plače in mezde, ščiti delavce in delavke, nameščence in nameščenke, če se jim godi krivica,

predočuje družbi krivice, ki se godijo delavcem in delavkam, nameščencem in nameščenkam,

posreduje v delavskih in nameščenjskih sporih z delodajalci v prid izboljšanja službenih razmer.

Te in še mnogo nalog ima Delavska zbornica, zato glejte, da volite dne

21. in 22. oktobra

listo Strokovne komisije in Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije.

Obe listi sta rdeči.

Svoji k svojim!

Tako povdarjajo rado in pogosto naša podjetja. S tem geslom delajo tudi reklamo za svoje izdelke.

Tudi razna društva prirejajo ekskurzije v naša domača podjetja, kar je čisto v redu. Vendar bi nas tudi zanimalo in priporočati bi bilo, da se tudi za to pozanimajo, kakšne delovne pogoje imajo uslužbenke, ki so tudi naše v dotičnih podjetjih. Znano nam je namreč neko podjetje izmed mnogih, ki je pristno domače in to tudi ob vsaki priliki naglašajo. To podjetje izkorišča svoje uslužbenke na ta način, da jih zaposluje po 3 prve mesece, ne da bi jim dalo za služeno plačo za njihovo delo.

Tako uslužbenka, ki ni morda začetrnica, dobi šele od 4. meseca naprej plačo po tristo Din mesečno. Pripominjamo, da to podjetje ne trpi posebno vsled sedanje gospodarske krize, ker producira živilo, katerega se vsak dan kupuje.

Pozivamo torej vas uslužbenke, da tudi ve sledite geslu, **svoji k svojim** ter ob volitvah v Delavsko zbornico volite rdeče liste, ki so tudi vaše, saj jih je predlagalo organizirano delavstvo in nameščenstvo, ki je izkoriščano, kakor se izkorišča tudi nas.

22. oktobra dokažimo jasno in odločno, da se ne pustimo več varati z raznimi gesli in še nadalje izkoriščati.

Privatna nameščenka.

Samo v Delavsko zbornico

lahko volite brez moralnega in socialnega pritiska. Volite torej rdečo listo organiziranih delavcev in nameščencev. To so Vaši zastopniki

Dame agitirajo za volitve v Del. zbornico.

Po beli Ljubljani so pričele agitirati za volitve v Delavsko zbornico. Pravico imajo. Toda prav iskrena agitacija to ni, ker agitirajo pri gospodinjah najprej in potem pri služkinjah. Tembolj pa je zanimivo, da se za volitve v Delavsko zbornico zanimajo dame, ki smatrajo, da je služničad podložništvo gospodinj in gospodarjev. Te agitatorke torej niso prave. Njih Delavska zbornica prav nič ne briga.

Prisluškovano v mesnici.

A: Ti, kako pa je s temi volitvami v Delavsko zbornico?

B: Ja, delavci in delavke bomo volili svoje poslance za tje. Glej, da boš tudi ti šla volit!

A: Saj mi je še gospa rekla, da moram volit narodno listo in da mi bo že še povedala, kako naj naredim.

B: Saj je tudi meni naša gospa že priporočala listo Jugoslovanske strokovne zveze. A jaz sem že služila pri narodnjakih in takih, ki so se štelili za zelo pobožne. Pa sem se prepričala, da prvi kot drugi poznajo samo sebe in izkoriščajo ubogo služkinjo od ranega jutra do pozne noči, kolikor le morejo, poleg tega ji pa mnogi niti potrebne hrane ne privoščijo. Tudi vem, kako se mojemu očetu v rudniku in bratom v tovarnah godi. V teh rudnikih in tovarnah gospodari gospoda vseh narodnosti in tudi naši Slovenci so med njimi in tudi Židje poleg pobožnih Kristjanov, pa vsi enako izkoriščajo delavstvo in ga puste stradati z njegovimi otroki.

Zato bom ob volitvah dala rdeč listek cel v kuverto, druga dva pa bom strgana zraven dala.

Da veš, rdeča lista je prava delavska! Zato glej, da boš rdeč listek celega pustila.

J. S.

Po svetu in doma.

Zadnje čase vznemirja Evropo podonavsko vprašanje. Delajo načrt za načrtom, Rim in Pariz, Dollfuss se vozi v Rim, zapira Hitlerjeve, ki se pa za trdovratno pripravljajo na to, da bi izvedli »Anschluss« (priključitev Avstrije Nemčiji), kar bi za Avstrijo najbrže ne imelo gospodarskih koristi in so zato Avstrijci podprli Dollfussa, ki je dovolj trden za enkrat. Izdal je veliko število radikalnih ukrepov (za univerze, organizacije, uniformiral je ves tisk) tako, da lahko rečemo, da je

Dollfussova vlada fašizem v avstrijski klerikalni obliki. Vendar pa je podonavski problem (to je vprašanje, kako razdeliti vpliv Nemčije in Italije v resnici) še vedno pereč. V ta namen se vrše tudi pogajanja med Avstrijo in Madžarsko za gospodarsko sodelovanje.

Rusija prodaja vzhodno kitajsko železnico, ob kateri so upali vsi, ki ji slabo žele, da se bo zaplela v konflikte.

Na Daljnem vzhodu se boji vrše naprej. Na kitajskem jugu je močno napredovala kitajska rdeča armada in si utrdila postojanke. Na severu pa si stojita še vedno nasproti kitajska »nacionalna« armada in Japonci, ki vedno prodirajo. Japonska je s to vojno zakrila svoj pravi notranji položaj, o čemer pričajo zopet številne aretacije komunistov na Japonskem.

Ghandija so zopet zaprli, ker se vrše nadaljnji nemiri. V zaporu je ponovno vstopil v gladovno stavko.

V Ameriki so se vršile številne stavke. Na Kubi je izbruhnila revolucija.

Tudi na Irskem je prišlo zopet do izbruhov »modrih srajc«, nacionalistov.

Na Španskem so fašisti hoteli napraviti nered in se zopet polastiti vlade, kar se jim pa seveda ni posrečilo.

Henderson je potoval v Nemčijo. Anglija se zanima za nemško gospodarstvo, ker je po vojni pomagala nemškemu kapitalizmu zopet na noge.

V francoski socijalistični stranki je nastal razkol, kar se je zgodilo pravzaprav po vseh socijalističnih strankah.

V Londonu se je vršila mednarodna konferenca Židov. Ustanovili so: Svetovno in gospodarsko židovsko federacijo.

Zagrebski »Juturni list« je prinesel daljši razgovor s Trockijem, ki ga je posnel po inozemskih časopisih, v katerem je Trockij izjavil, da bi se v slučaju, da bi Rusiji pretela kaka nevarnost, postavil takoj v njene vrste za njeno obrambo.

V Braziliji zopet požigajo kavo.

V Strassburgu so fašisti povzročili nemire.

Francoski učitelji so zborovali in so se izrekli za mednarodno solidarnost, kar je seveda gotove kroge razburilo.

Vrše se pogajanja za jadranski pakt med Jugoslavijo in Italijo.

Z ozirom na trboveljske dogodke je bil ustanovljen bednostni fond. Znašal naj bi 11.250.000 Din. Vsled protesta gospodarskih krogov je bil zmanjšan na 8 milijonov Din. Od tega bodo delavci plačevali pol odstotka od svojih že itak bornih plač, kar bo znašalo šest milijonov in pol, podjetniki in denarni mogotci pa ostali 1 in pol milijona. Breme krize valji kapitalizem na ramena delovnega ljudstva.

Delavci na Ljubljani so stopili v stavko, ki pa je trajala le dva dni. Ker delavci niso bili organizirani in so stavkali brez smotrenega vodstva, je stavka klaverno propadla.

Vlada stalno razpravlja o ureditvi državnih dolgov.

Vršil se je proces proti vstašem v Liki. Jurij Rukavina je bil obsojen na smrt. (Pozneje ga je kralj pomilostil in mu izpremenil kazen v dosmrtno ječo.) Ostali so bili obsojeni od devetih mesecev do 20 let strogega zaporu; dva sta bila oproščena.

V Ljubljani se je vršil proces proti Pereniču Janezu, Robiču Bartluju in dvema drugima radi komunistične propagande. Berenič je dobil šest mesecev, toda so mu na priziv izpremenili kazen na eno leto.

14. julija je bil umorjen v Zagrebu bivši radičevski voditelj Josip Predavec.

Radi ustanovitve socialistične stranke v Jugoslaviji se vrše javne debate.

Politični položaj Evrope se vedno bolj zaostrojuje. Utrujeta se dva politična bloka, Francija in zavezniki na eni, Nemčija na drugi strani. Francija išče zavezništva s sovjeti (potovanje Herriota v Moskvo); tako Rusija od dne do dne odločnejše posega v evropsko politiko. Prijateljstvo med Rusijo in Poljsko se pogloblja. Italija igra dvoletno ulogo, zlati v vprašanju Avstrije. Načrt narodnih socialistov, da se združita Avstrija in Nemčija v veliko imperialistično državo, vzbuja pri vseh merodajnih državah strah in odpor. Tu je lep primer, da vodi vsaka fašistična politika nujno do vojne, ki bi pri sedanjih tehniških sredstvih povzročila nazadnje razdejanje. Avstrija sama se do danes še brani fašizma, dasi se režim, ki ga je uvedel krščanski socialist Dollfuss, v ničemer ne razlikuje od fašističnega režima v Nemčiji. Ječe so tu in tam prenapolnjene z edino razliko, da sede v Avstriji narodni socialisti, v Nemčiji pa njih nasprotniki. Povsod pa seveda preganjajo marksiste. Krvavi režim v Nemčiji traja dalje.

Značilno je, da opazamo danes v vseh evropskih in izvenevropskih državah porast fašističnih gibanj, to se pravi, vsaka država skuša sama zase najti izhod iz obupnih gospodarskih razmer, do katerih jo je dovedel kapitalistični sistem. Seveda prihaja pri tem v konflikt s sosedi, ki so prav tako kapitalisti. Fašistični pokreti v Irski, Španiji in celo Švici so se v zadnjem času pojavili. Tudi Japonska pozna fašizem, ki jo vodi v vojno s Kitajsko in preko nje in trgovske konkurence, ki osvaja trg v Indiji in Evropi, do konflikta z Anglijo, Združenimi državami in zlasti Rusijo.

Amerika skuša sama popraviti svojo gospodarsko stanje. V ta namen je uvedla najprej inflacijo. Predsednik Roosevelt je z zakonom določil cene in delavske mezde, ki naj bi bile višje od dosedanjih (razen pri Fordu). Morda bi imelo vse začasa uspeh, seveda le začasen uspeh. Posledica upiranja industrije, da zvišajo plače, so veliki štrajki v Pensilvaniji, pri katerih je prišlo do krvavih spopadov med stavkajočimi ter stavkajočimi in policijo. Nemiri so zahtevali večje število mrtvih žrtev.

Oboroževanje po vsem svetu napreduje. Tako je prineslo začasno znižanje brezposelnosti v Nemčiji, kjer je železna in tekstilna industrija (orožje, uniforma) zaposlila večje število delavcev. Seveda pa so na drugi strani podpore brezposelnim sploh odvezli. Povsod se mladina uri v orožju, civilno prebivalstvo pa se pripravlja in uri v zadržanju za slučaj plinskih napadov.

Jugoslovanska zunanja politika v zadnjem času miruje. Gospodarske razmere so precej neizpremenjene; brezposelnost je stalna. Z ozirom na predstoječe občinske volitve je izšel zakon o združitvi občin v večje občine; deloma je to tudi v zvezi s štednjo. Časopisi napovedujejo povišanje železniških tarif za potniške, znižanje za brzovalke. Uvedla se je enotenska taksa 50 par za vsako pisemsko pošiljko v državi v korist Rdečega križa. Društveno življenje je precej živahno (Streljaške družine, Sokol, Ciril-Metodova družba, gasilci, Rdeči križ itd.). Vršijo se razne nacionalne proslave (tako v Ptuj in Ljubljani) ter predavanja in vaje za slučaj plinskih napadov.